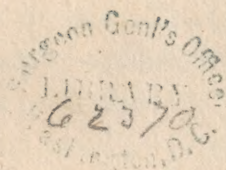
Incipiunt capitula ſecundi libri.

Surgeon Genl's Office
LIBRARY
62370

AD ILLVSTRISSIMVM PRINCIPEM DOMINVM NICOLAVM TRVNO DIGNISSIMVM. DVCEM VENETIARVM DOMINVM SVVM PRECIPVVM. LIBELLVS DE EGRITVDINIBVS INFANTIVM PER MAGISTRVM PAVLVM BAGELLARDVM A FLVMINE EDITVS INCIPIT FOELICITER.

Vantum domui tuæ illustrissiē princeps debeã: nec Liuii nec. Ciceronis lingua aut eloquentia exprimere: nec quiuis alius felici stilo comprehendere posset. Nã cũ puto me in clarũ uirũ olim euasisse dũtaxat beneficiis illius preclari genitoris tui patricii honestissimi: qui me innata sibi humanitate ad medicinalē sedē euexit in qua octo & uiginti solares circulos honeste militaui: Ingratitudinis notã me facile subiturũ facile intelligebam: nisi ꝓ uiribus eniterer aliquid saltē in tãta tue felicitatis ãplitudine

Ceterū cū non auri neq argenti copia mihi suppetat quod meæ facultatis ē munusculū in minimā partē remunerationis paternorū erga me meritorū tue serenitati dedicaui: Libellū uidelicet de egritudinibus infantium nuper a me compilatū: ut suauis quidam fructus ex benefitio lucubrationū mearū percipiat Oro itaq atq obsecro Serenitatē tuā ut non rem sed mittētis uolūtatē considerās leta fronte atq clara facie destinatū nomini tuo opusculum suscipias

Libellus de egritudinibus infantiū bipertitus est In prima parte ponunt modi figurādi infantē fassiādi aut cū institis aut fassia & balneādi & modū cibādi & modum lactionis maxime primi mēsis & electio nutricis Et modus corrigēdi lac ipsius nutricis aut matris Et breuiter modus gubernādi infantem in sex rebus non naturalibus in primo mēse Secūda ps contin& egritudines pticulares infātiū incipiendo a capite continens capitula uiginti.

Prima ps de regimine infantium in primo mense.

Vm infans precepto dei ualuã egredit̃ tũc obstitrix manu lẽta suaui habẽs pã-
nũ lineũ nõ asperꝝ sed potius lene & ãtiquũ debet inuoluere gremio suo imponere & aduertere an infans uiuus sit an nõ an maculatus idest an niger uel albus seu uiuidi coloris an respiret uel nõ ꝙ si reperiret ipsũ calidũ nõ nigrũ debet inflare in os eius ipso nõ habẽte respirationẽ aut in anũ eius. ꝙ si contingit anũ esse obturatũ sicut aliquãdo cõtingit pellicula quadã orificii ani obturari debet ipsã scindere cũ nouaculo aut auro ignito subtilissiõ aut aliquo instrumẽto ꝓporcionali. ꝙ si infans uiuus fuerit uiuidi coloris tũc debet scĩdere umbilicũ seu uenã umbilicalẽ dimittẽdo illã lõgitudinis q̃tuor digitorꝝ ligãdo ipsã filo retorto aut lana retorta aut serico leui tamen ligatione ne dolorẽ patiatur & sic stare sinas usq; ad casum seu cõsolidationem umbilici. ꝙ si cõtingat umbilicum nõ consolidari tunc debet imponere puluerem mirre aut aloes aut quod melius est puluerem mirtilorum. Deinde facta ligatiõe ũbilici obstitrix debet ĩpõere

infantem in peluim ſeu maſtello aut aliquo uaſe proporcionali repleto aqua dulci cale-facta ſuaui caliditate que non mordaci nec frigida non ſalita ſecūdum morem grecoꝝ Et debet intromittere infantem in tali aqua ſeu balneo tenēdo cū manu ſiniſtra caput eius eleuatum cū manu autē dextra debet formare caput orbitates oculoꝝ mundare nares os apire infātis & leui fricatiōe mādi-bulas fricare brachia & manus & omnia fomare. Deīde panno lineo calefacto ſuaui calefactione ipſū inuoluere & corpus īfātis ſugare. poſt hoc habito panno lineo ſubtili debet imponere capiti infantis admodum caputei. deinde habet pannū lineū ſuauem & mollem & infante ſituato ſuper crura ob ſtetricis caput & īfantis ſituato circa pedes obſtetricis pedibus autē infantis ſituatis ſu-pra corpus obſtetricis debet obſtetrix īfante leuato inuoluere ipſum panno lineo ſupra-dicto inuoluendo pedes eius prius brachiis ſuper eleuatis. debet inuoluere pectus eius & corpus infantis ſtringere cum faſſia aut inſtitis tribus aut quatuor ligatiōibus circū

circā deinde habeat aliud linteamē seu panisellū & obstetrix trahat manus infantis p directum uersus genua & cossas figurando eas equaliter ut infans nullam gibositatem recipiat & tunc ligare aut inuoluere cū eadē fassia aut eisdem īstitis adiutoria & brachia infantis & manus ut recte figurēt. Deinde debet inuoluere infantem super pectus infantis dorso infantis eleuata uersus cœlum & accipere in manu sua pedes infantis & facere cum manu sua ut calcanea infantis tangant nates ipsius infantis ad hoc ut genua ipsius debite situantur Deinde debet dirigere crura infantis & cum alia fassia et institis et panisellis superius nominatis debet ligare cossas aut inuoluere et crura et pedes suauiter tamen deinde accipere infātem & inuoluere ipsum pāno laneo aut ad modum nostrum ī capeta suffulta pellibus ouinis et hoc stante hyeme Stante autem estate inpanno lineo simplici.

Eīde obstetrix ponat ipsum super strato camere aeris temperati nō luminosi ymo magis ad obscuritatem tendentis ne

ex nimio lumine infans efficiatur cecus aut strabosus aut tortuosus postea coopiat ipsũ ĩfantẽ leui coopertura circumuoluendo circa caput eius linteamen aliquod aut pã-nicellum non tangendo caput tamẽ ĩfantis nec coopertura tãgat os aut nares ne suffocetur & sic dimittere ipsũ dormire facta aũt uigilatione tunc obstetrix aut mater aut mulieres astantes habeant parum zucari aut mali seu pomi cocti perfecta coctione permixta cum zucaro & imponant ori infãtis hoc est enim perfectissimũ & laudabile nutrimentum & laudabile medicamẽ ĩcitat enim infantem ad expellendum per uiam uentris seu ani Deinde habeant nutricem etatis uigintiquinque annorum usque ad tregintaquinꝗ. que sit complexionis sanguinee aut parum recedentis mediocris carnositatis non crapulosã bonorum morum non utens coitu aut si infans pauperculus est nutriatur seu alatur latere matris que tamen debet sibi cauere ab omnibus rebus habentibus lac conturbare seu inficere aut alterare sicut acrumina legumiua carnes

grosse aut carnes salite pisces saliti caseos salitos & antiquos magis quam nouos ira & coytus exercitium superfluum balneum & crapula & tūc talis nutrix debet lactare infantem leui tamen lactatione ne ex multa lactatione incurrat coagulationem lactis in stomacho & tūc completa lactatione debet nutrix mittere infantem ī cunabulis & cooperire ipsum coopertorio nō tangente os eius & mouere ac ducere cunabulum hinc inde leui motione & mouens cunabulum debet facere sonum suauem uoceq; cantare leui tamē aut suaui cantu ut spiritus infātis cōgaudētes suo simili alacres fiant nec debet esse in camera strepitus aut uox horribilis aut aliquod habens terrere infantem. Deinde obstetrix debet ipsum balneare secūdū consuetudinē nunc habitam duabus aut tribus locionibus quāuis tamen secūdū sententiam auctorum ātiquorum deberet balneari usque ad mensem sed quia usque ad mensem uarii & diuerse egritudines accidūt sicut sunt stipticitas uentris clamores

in nocte & in die ideo ſtante ſtipticitate uẽ-
tris debet nutirix aut mater aut obſtetrix
accipere ſtercus muris & infundere ipſum
ĩ oleo comuni comeſtibili & imponere ano
infantis ſuaui tamen immiſſione & ſi paci-
atur dolores debet ĩungere ilia & pectinem
infantis oleo anetino ꝙ ſi contingat infãtẽ
pati epilepſiam aut anelenſiam aut tortuo-
ſitates oculorum debent applicari ea quæ
dicentur in ſequenti parte.

INCIPIT PARS SECVNDA. DE EGRITVDINIBVS INFANTIVM CONTINENS .C.XX.

C. I. de ſaphati fauoſitate & eius cura.

Gritudĩes quæ accidunt pueris &
ĩfantibus quãuis ſint uarie ſecũdũ
complexionem infatiũ & pueroꝝ
tamen ſecundum ꝙ dominus illuminauit
declarabimus egritudines eorum uſque ad
tempus recte locutionis ideſt ſeptẽi annorũ
inchoando a capite tanquam a ſede anime
rationalis uſque ad pedes & nõ dicemus ea
niſi q̄ collegimus ab autoribus noſtris & q̄

hinc inde uidimus & experti ſumus.

Ccidit igiẽ in primeua etate diſpoſitiõ q̃ ſahaphati appellaẽ aut fauoſitas aut uulgari noſtro malũ puerorũ quæ egritudo non cauſatur niſi ex corruptione lactis aut ſuperhabundantia eius aut ex diſpoſitione contracta a uentre matris ſeu natiuitate & quamuis ſecundum ſententiam Raſis in tractatu ſeu libello de egritudinibus puerorum ſit aliqualis differentia inter ſaphati & fauoſitatẽ quia in ſaphati nulla eſt ſquama ſed ſola excoriatio ĩ fauoſitate uero ſũt puſtule a qbus emanat ſanguis mixtus cũ ſanie aut aquoſitate & aparẽt quaſi ſquame deſuper & tamen ſecundum ſententiã eius fauoſitas eſt ſpeties ſaphati & non differunt niſi ſecundum magis & minus ex eo quia non acciduntẽ niſi ex corruptione ſanguinis aut lactis aut ſanguinis permixti cum flegmate ſalſo ut dictum eſt quæ diſpoſitio ſeu egritudo ſecnndum ſentetiam auctorũ nullatenus curãda eſt niſi cura naturali aut ipſa ducente infantem ad extraneã aliquã

egritudīe ymo tale ſaphahati ſecūdū ſētētiā Auicenne Galieni Serapionis Alliebatis et fere omniū auctorū medicine excuſat:ſtāt m ſeu preſeruat a uariis et diuerſis egritudinibus ſicut epilepſia mater puerorū ſpaſmo tinea & tiria & melācolicis paſſionibus & reddit īfantem hilarē atq; iocundum Sed quia hodiernis temporibus oportet medicos non ſecundum canones operari ſed aliquādo & ſi non contra canones ſecūdū totum ſaltem ſecundū patem & iō oportet medicū uolentem adiſcere curam huic diſpoſitioni nullatenus reſtringere ſed magis applicari medicamīa attrahētia leui attractione aut ſuaui lauādo caput infantis leui lotiōe facie eleuata uerſus cœlum cum decoctiōe ordei excorticati & malue Deinde accipere caules torefactos leui torefactione ſuper cineres & ungere butiro loto & applicare capiti: quod ſi cōtigat huiuſmōi ſohaphati reſtrīgi tūc debet accipere folia edere & ſuere ad modū bireti & torefacere & ungere ut dictū eſt de caulibus ſed quia defedatio faciei aliquādo

odiosa ē matri uel parentibus tūc ad remo-uendum eam absque periculo debet mater aut nutrix habere caput lactis & ungere faciem infantis continue trahendo manum uersus uerticē capitis Quod si contingat infantem pati instantiam uigiliarum & cōtinue mouere caput hinc inde ex eo quia manus eius sunt alligate fassia aut institis unde non potest manu scalpere tunc comprehendimus hoc non prouenire nisi ex maxīa acuitate materiei aut uēenositate eius et tūc nutrix aut mater eius debet accipe folia atriplicis et torrefacere ea leui torrefactione supra cinerem et apponere capiti infanti attrahit enim ad se uanenositatem hūoris et acuitatē testat̄ hoc Rasis tractatu supra scripto ubi inquit ꝙ quocienscūꝗ cōtingit infantem clamare et cōtinue moueri debemus admistrare folia atriplicis et ego exptus sū ꝙ si cōtīgat īfātē esse adultū aliter ꝗa unius āni aut pluris tpis tūc cōpetit unguentum huiusmodi prius tamen purgata nutrice et ipsa obseruante debito regimine

℞.cerufe litargiri ā̃n.ʒ.v. lixiuii de cinere uitis ʒ.iii.olei roſ.ʒ.i. cere.℥.i.liquefiat cera cum oleo roſ. & terantur cetere medicīe & cōficiantur omnia cū̃ duobus uitellis ouorꝝ aſſatorꝝ Aliud ad idē ℞ gallarū̃ ʒ.iii.granorꝝ almel.ʒ.ii.baurach aur̄ unum ſulphuris citrini aur̄ ii.arſenici rubei ariſtologie āborꝝ ā̃n.ʒ.s.ſaliſarmōiaci fruſtri teſtudinis ueteris furni amigdalarꝝ amararꝝ excorticatarꝝ eris uſti.uenarū̃ citrinarꝝ merdaſēgi radicū̃ capparorꝝ foliorꝝ fici ſiccorꝝ radicū̃ cane ſicce zimar aluminis iameni ſief memite olibāī omnium ā̃n aureū̃.i.terantur medicine & cribellentur & conficiantur cum aceto uini donec fiant ſicut ungentum & ponātur in ſole donec permiſceantur: Deinde caput pueri ungatur hoc enim unguētum utile ē̃ non ſolum ad ſaphati ſed etiam ad omnia ulcera capitis & tineam & allopiciam & ad lendes et pediculos et ſcabiem ulceratam et ad ſimiles etiā̃ egritudines antiquas De exptis autē ad huiuſmodi egritudīes ē ſtercus galline uſtum uel aridū̃ permixtū̃ cū̃ melle

expertũ est mirabiliter iuuare radices altee decoctas cũ urina pueri ungendo caput.

C.I.I. de epilepsia.

Pilepsia est egritudo prohibens mẽbra aĩata ab operatione sensus & motus non integre propter opilationem cõtĩgentẽ ĩ uentriculis cerebri & spirituum cursibus sensitiuorũ & motiuorum Fit autem talis egritudo merito alicuius timoris siue strepitus uel huiusmoĩ. Accidit aũt talis egritudo ĩfãtibus aut pueris in primeua etate aut post natiuitatẽ. ꝙ si accidit a natiuitate non curatur aut uix ex permutatione etatis aut regionis aut temporum anni testatur hoc ypocras in secũda ãfforismoꝝ ãffori. Epilẽticoꝝ iuuenibus testatur hoc Auicẽna prima tercii ca. de epilepsia et fere oẽs auctores qui si non curatur ex tali permutatione cum illo cõmoriũtur Si autem est epilepsia post natiuitatẽ et paciens sit infans lactans tamen non sumens cibum in cunabulis tunc oportet nutricẽ habere regimen in sex rebus nõ naturalibus. uidelicet habere aerẽ

remotum ab omni impressiōe mala cauere ab omnibus cibis.multiplicantibus materiā flegmaticā sicut sunt pisces sicut & lac omne quod conficitur cum pasta carnes grosse uinū grossum legumina allea cepe scalonie & olera omīa exceptis buglossa acetosa borragine fructus crudi acetum & omnes res uaporosas sed sumat carnes uitulorum aut edorū aut castratorum perdicū faxianorū utatur ouis sorbilibus Consideraturque lac ipsarū utrū sit aquosum & uiscosum quod aprehenditur accipiendo guttā unam aut duas lactis & ponere aut mulgere sup unguem aut ferrū tersum et politum seu marmor aut uitrum et comprehenditur utrum lac retineatur illic tempore longo uel non quod si flectendo aut plicando aliquod istorum lac retineatur nec remoueatur comprehēdimus ex isto lac esse grossum et uiscosum ꝙ si parum flectendo parꝫ descendat nec retineaẗ secundum partem tunc comprehendimus ex illo lac esse maxime aquositatis et oportet rectificare lac nutricis

ſtante lacte groſſo cum reducentibus ſeu rectificātibus lac reducendo ipſum uerſus mediocritatem que omnia inferius dicētur Sed quia talis egritudo multum infeſtat infantem & teretur pater & mater & omnes aſtantes ſeu inſtantes & cū infans nil poſſit ſumere per uiam oris ſed ſi ſumit parum ē ideo ponent̃ que experta ſunt in cura epilepſie Sentētia autem plurium auctorum eſt ꝙ ſmaraldus ſuſpenſus collo remouet epilēſiam Sententia omniū autorum quaſi ꝙ peonia quōcūꝙ collo ſuſpenſa ſiue ſemē ſiue radix eius tollit epilepſiam & hoc uerū & probatum eſt Pariformiter aſſerunt aliꝗ auctores ꝙ ſiquis combureret ſuem ſpīoſū ſeu ericium & aliqͩ pulueris ad bibendum dederit ſubito tollit epilepſiā teſtātur & aliꝗ fidedigni ꝙ lignum crucis quod lignū naſcit̃ ſupra quercu ex quo fit uiſcus ſuſpēſum collo tollit epilepſiam & omnem uertiginē De rebus autē maxīe exꝑtis ē tyriaca magna ſeu andromaci ꝑmixta cū lacte mulieris cū pauco zucari.ro. ātiꝗ tamē īfātes cauere debent ab omni terrore & ſtrepitu ꝗ habent

inducere talem morbū.

C.III. de ſpaſmo puerorun.

Ccidit & pueris ſpaſmus de repletione aut de inanitione de repletione autem maxime carnoſis. De inanitiõe autem infantibus. aut ꝑpter febres exicãtes aut ꝑpter continuos clamores unde cõtingit aliquãdo infantes tetanari ut non poſſunt flecti nec ad partem anteriorem nec poſteriorem que paſſio ſecundū aliquos appellatur alcuhes aut alcuſes Si igitur paciūtur ſpaſmum de repletione cuſtodiēda eſt nutrix ne lac ipſius ſit declinans ad humiditatē multū ideſt ne lac ſit aquoſum ſed nutriat᷑ magis cibis habentibus ĩcroſſare lac Et abſtinendus eſt infans a multa lactatiõe & a multo ſomno Inungenda ſunt quoq; mēbra ipſius ĩfantis ex oleo yrino.i. liliorū alborum aut de oleo alkeiri Si autē cõtingit infantē eſſe exiccatū nutrienda eſt nutrix cibis humectantibus ſubſtãtifice & qualitatiue: ſicut ſunt carnes laudabiles decocte cum rebus frigidis & humidis Et maxime ſi ſpaſmus talis ſit poſt febres longas & in ungende ſunt iuncture

cū oleo uiolato & pauco cere nōnulli autem intromituut ĩfantes in balneo decoctionis capitū porcoꝝ iuuenum aut castratorꝝ aut edorum fatiūt decoctionem istarū carniū usq; ad relaxationē ipsarum & intromittāt infantē ĩ tali balneo deĩde faciūt unctionē ĩfanti ex oleis iam dictis hoc tamē expiētia scio ꝗ uidi ꝗ̃plures infantes tecanatos ut nō possint flecti ad partē domesticā neq; silꝰuestrem . i. anteriorē & posteriorē qui cum sola unctinoe facta spōdilibus colli ex oleo lilioꝝ alboꝝ aut ysopo hūida releuati sūt Et curati fauente domino a tali cotractione De rebus autē maxime exptis maxĩe stāte spasmo hūido ē tiriaca magna seu ādromaci. C . IIII .de instantia uigiliarum .i

Ccidunt etiam pueris instātie uigilaꝝ ꝑpter ꝗ̃s accidunt pueris insōneitates & clamores perturbantes parentes nutrices & omnes domesticos Cui accidenti Et si uaria nominentur ab auctoribus semper a leuioribus inchoandum est Cum omnia prouocantia somnū narcotica sint & quodāmodo stupefaciētia A leuioribus autem

inchoando: Est facere unctionem fronti & naribus ex oleo uiolato: Secundo ex oleo uiolato & anetino permixto cum lacte mulieris lactantis ipsum infantem & modico cere. Tertio addendo unctioni supradicte parum opii aut succi insquiami aut succi mandragore. Quarto facere unctionem ex ungento populeon leui tamen unctione & in parua quãtitate Et quãuis secũdũ sen tentiã autorũ nostrorum debemus magis pro cedere per extrinsicus applicata. tamẽ contin git aliquãdo & intrĩsicis aliquid admĩstrare Vt infans cibũ assumat accipiat panatellã cũ emulsione seminis papauerum albi quãuis etiã Rasis papauer nigrum uel eius emulsionẽ: quod minime laudo Vulgares autẽ nostri administrãt infantibus parum requies descrip tiõe Nicolai: que & si sit laudata a Nicolao: non tamẽ nisi urgẽte magna necessitate ad ministranda est.

C. V. de egritudinibus oculorũ infantium

Ccidũt ĩfãtibus egritudĩes oculorum uarie & diuerse uidelicet obtalmia. rũefactio oculorum & strabositas: Quæ due egritudies

uidelicet obtalmia & tumefactio oculorum maxime accidūt aut propter frigitdiatē aut propter coruptionē lactis· Strambositas aūt aut contrahit a principiis natiuitatis aut ꝓpter malū regimē situationis infantis in aspectu luminis aut modo iacēdi : Si igitur accidat tumefactio oculoꝝ Et sit rubor in facie & ifrote color rubeus tūc cōfert hoc me dicamen ℞.succi mēte folioꝝ rosaꝝ ā̄n.ʒ.i. croci mirre ā̄n.ʒ.i.s. puluerizēt & cōficiant cū lacte mulieris & supponat oculis extrīse cus & fronti cottidie renouādo quousqꝫ ape riāt oculi Si aūt in oculis non fuerit rubedo nec calor in facie aut in fronte magnus ℞. mirrā crocū aloē & folia ros.& confice cum bono uino & sup oculos pone Exptū maxi me ad hoc est mittere in naribus infantiū parum ambre distēperatum cum lacte mu lieris Si autem accidat infantibus pruritus aut scabies cū sola emulsione lactis nutricis aut mrīs ē sūma cura Si aūt patiāt strabosi tatē seu oclōꝝ tortuositatē maxiē situādi sūt sup latera opposita ut:grā exēpli Si oculi sūt eleuati & contorti uersus angulū seu lacri-

male sinistre situandi sunt ut iaceant super latus dextre & lumē situādū est similiter in latere dextro: ut ex intuitu luminis existē-tis in dextro latere dirigāt oculi. Opposito aūt modo si oculi sint contorti uersus lacrimale dextre uel uersus ptē dextrā: tūc opposito modo est situādus puer & lumen etiam situādum Si aūt oculi sint Strabi opposito modo quia unus ad dextrā alter ad sinistrā tūc situandus est infans corpe resupino Et accipe speculū calibeatū sperice figure. aut picturas pulcherrimas aut aliqđ delectabile ut infans ex uehemēti intuitu delectatione maxime intueat figuras aut spēs represen-tatas in speculo unde oculi dirigantur ex rectitudine intuitus & sic ppter continuā consideratione factā firmāt oculi in dispo-sitione seu situ suo naturali.

.C. VI. de egritudinibus auriū ab intra

Ccidūt & pueris ad intra aures pustule nonnulle emittētes saniē & aquositatē: & etiam pruritus maximus: quo maxime infestant pueri infestatq; nutrix & mater propter clamores maximos ex dolore aut

corrosione facta Et si multa dicant ab auc-
toribus pauca experta enarrabimus. Primũ
est accipere cotum antiquũ.i.nõ nuper car
minatũ & imponere in aures in modũ tẽte
Et mũdificare saniem ab ulcere egredientẽ
Et iterato immittere tentã aliam mundam.
Secundũ est intromittere tãtã inũctam oleo
cõi aut aqua mellis Ei si cotĩgat liberari in-
fantẽ fiat & replicetur tẽta usq; ad sanationẽ
cõpletam. Quod si sanies aut aqua adhuc
emanauerit: tũc tẽta supradicta coti ĩuncta
aqua mellis & puluere yreos: aut mirre aut
aloes intromittat usq; ad sanationẽ cõpletã.
.Aliud ad idẽ similiter ualet accipe alumẽ &
dissolue in uino & intĩge liciniũ & ĩtromitte
aut accipe crocum & nitrꝝ & tere cũ aqua &
aceto & intromitte. Quod si contingit ex
istis nõ liberari ĩfantẽ tunc scias fistulã esse
factã intrinsecus Et infãtẽ non liberari nisi
ex permutatione etatum.

C.VII.: de apostematibus auriũ ab extra.

Ccidũt & pueris pustule post aures di-
uersorꝝ colorum. uidelicet albe citrine
nigre & rubee: nigre aũt mortales quodãmõ

ſunt. q̃uis tamẽ remedia tribuenda ſint eis. ut dicet̃ Citrine aũt ſunt minoris malitie. Albe uero ſalubres & rubee ſimul que tamẽ puſtule nullatẽus poſſũt curari infãte nihil ſumẽte p uiã oris: Sed magis regimẽ adhibẽdũ eſt matri aut nutrici teſtat̃ hoc Raſis in tractatulo ſuo: de egritudinibus pueroꝝ teſtat̃ yſaac de egritudinibus pueroꝝ & prĩceps Auicẽna tertia primi de regimĩe ĩfãtiũ Remedia hoꝝ adhibẽda extrinſicus ſtãtibus puſtulis Citrinis mater uel nutrix nutriat̃ oleribus frigidis ſicut ſunt endiuia. ſcariola. lactuca. ſecũdũ ſentẽtiã Auicẽne cucurbita. Stãtibus aũt puſtulis albi coloris. tũc nutriat̃ magis feniculo origano calamẽto .i. decoctione iſtoꝝ olerũ cũ carne caſtrati aut uituli aut pulloꝝ Santibus aũt puſtulis nigris q̃uis ſecundũ ſentẽtiã auctorũ ſint mortifere ut teſtant̃ auctores preſcripti Et magis adhibẽdũ eſſet regimẽ iuuenũ q̃ infantiũ nutriẽda ſeu alẽda eſt nutrix cibis factis cũ decoctiõe buglosſe lupuloꝝ cũ carnibus ſupraſcriptis medicãdaq; ẽ medicinis corrigẽtibus q̃litatẽ prauam adhuſtiõis ſanguinis ſicut Syrupis

digerētibus melancoliā ſicut ſyrupūs de epi-
thīo de fūo terre de acetoſitate citri cum aq̄s
cōueniētibus ſicut aq̄ bugloſſe lupulorꝫ capi-
lorum ueneris Deinde euacuanda eſt cum
medicinis appropriatis ſicut eſt Electuariū
de epithīo dyaſene ſolitiuū & non ſolutiuū
pillule de fumoterre pillule inde . & quāuis
ſecundum ſententiam Raſis in tractatu ſu
praſcripto cōpeterent Iere magne quedam :
tamen abhoribiles ſunt hodiernis tēporibus
non uſitatis ideo illas relinquam. Quod ſi
contingat puſtulas illas eminentiam facere
magnā. ſicut cōtingit aliquādo apoſtemata
magna poſt aures oriri:aut parū īfra aures
tūc fiat unctio cū oleo liliorꝫ alborꝫ quod iri-
nū appellat̄:aut cū oleo camomillīo & adipe
gallīe aut anatis recentis aut parum butiri
aut cū unctiōe q̄ appellat̄ Anodina.i.cōfor-
tatīa Quod ſi cōtīgat ab hoc apoſtema nō
diſſolui aut remoueri cū emplaſtro facto ex
decoctione radicū maluauiſci cum anxugia
porcīa nō ſalita maturet̄ apoſtema & apiat̄ :
aut flebotomo aut ruptorio deīde cirugicus
ſe exerceat ī cōſolidādo & mūdificando .

C.VIII. de pu̅stulis siue acola oris.

Ccidunt & pueris ad intra os pustule & acola ĩ lingua & palato diuersoꝝ coloꝝ quia quedam cineritie. quedam. albe. alie rubee. alie citrine & alie nigre: quarũ quedam sunt salubres: sicut omnes exceptis nigris q̄ aliqualiter participãt naturã cancri Ideo curã nigrarũ relinquemus: quia hoc ꝑtinet magis ad cirugicum q̄ ad phisicum Si autẽ sint citrine: aut rubee cũ calefactiõe ꝑcepta tangendo cũ digito intormisso in ore: tunc nutrix nutrienda est & alenda oleribus frĩs sicut endiuia scariola cicorea portulaca lactuca & huiusmõi ut lac eius sit causa extĩcti onis acuitatis colere & sanguinis Si autem pustule albe fuerint magis nutrienda est ex cibis habentibus uim alterare sãguinẽ & lac sicut: decoctiõe calamẽti feniculi borraginis & similiũ habentibus uim aliqualiter remouere malitiã sanguinis & lactis: Palatus aũt pueri stantibus pustulis citrinis: seu rubeis ungendus est cum aqua decoctionis balaustiarum corticum granatorum capularum glãdiũ aut cũ succo portulace: aut plantagĩs

aut scariole aut sempuiue aut succo solatri Sed de rebus maxime expertis ut testatur. Rasis. testaturq Auicenna & ysaac in locis propriis Est dyamorõ. & succus mori & rob nucum Et hoc expertus sum non solum in alcola aut pustulis sed in corosione gingiuarũ infantium & corosione lingne.

C. IX. de dolore gingiuarũ infantium.

Ccidunt pueris tẽpore emissionis dẽciũ dolores gingiuarum: magni & intẽsi & quãto dolores maiores fuerint tãto dẽtes firmiores erunt. Si autem accidit tempus emissionis dentium in uere uelociter oriũtur propter caliditatem superuenientem aeris. Si autem in estate tardius oriuntur: propter frigiditatẽ autũpni superueniẽtis: In hieme autem adhuc tardius propter firgiditatem precedentis temporis. In autupno autem si accidat tẽpus emissionis dentium deterius erit quam in aliquo precedẽtium quoniam magis uite inimicatur cũ frigidus sit & siccus. Succurrendum est autem apparẽtibus tumefactioĩbus gingiuarum. cum fricatione ipsarũ cũ manibus propriis & emittũt

multitudinem bauositatum: Et cum lactāt ſtringunt papilas mamillarum & cum ītro-mittit digitus in ore ſtringūt forti ſtrictura Succurrendum eſt igitur eis & accipere cā-delam ceream uirgineam nouiter factam. Et prebere infanti ut maſticet eā: quia ꝓpter teneritatē ipſius & unctuoſitatē cere cauſat aliq̃ dilatatio gingiuaꝝ. Secūdo facere unc-tionem gingiuarum ex oleo de ſeminibus lini aut mucilaginis eaꝝ aut mucilaginis ſe-minis altee. aut ſtante multa caliditate gin-giuarum mucilagine ſeminis citoniorum: A proprietate autē laudantur ab auctoribus noſtris pinguedo anatis recens. butirum recens nō ſalitū. laudatur ultima laudatiōe cerebrum leporis. & lac canis lactantis. Vl-timatū autem remediū eſt ſcalpere gingiuas leui tamen ſcalpellatione. Nonnulli autem auctores precipiūt ut toto tempe. quo ma-infeſtatur dolor gingiuarnm fiat decoctio camemilli & aneti & fiat lotio capitibus ipōꝝ. Et ſi dolor augmentatus fuerit. Accipiatur butirū uacce uel medulla cruris eius & pōet ſuper gingiuas & cū apparuerīt capita dētiū

ponatur ſuper caput pueri & collum lanã munda. Et ſic pmittatur: Quoniã hæc ẽ cura ſolepnis & cura probata.

C.X. de ſciſſuris labiorum.

Ccidunt & pueris ſciſſure labiorum. q̃ cauſantur in eis aut propter acuitatem lactis. aut propter duritiem mamillarũ: aut porpter corruptionẽ lactis: Quod ſi cauſet̃ propter acuitatẽ lactis tunc regenda ẽ mater aut nutrix cum oleribus frigidis nomiatis ſuperius. Q si propter corruptionẽ lactis. rectificadum eſt lac. ut dictũ ẽ. Q si ppter duriciem mamillarꝝ mollificãde ſunt extremitates mamillarum mulierũ. Labia igitur infantium liniantur ex aqua roſarꝝ pmixta cum pinguedine gallinæ. aut accipe lanam bene carminatã & pone in ſucco plãtaginis ſeu lantiole: cũ aliquãtulo butiri: aut ãxugiæ gallinacei & labiis ũctionẽ facere. De rebus autem maxime expertis eſt accipere aquam roſarum. & farinam amidi & ũctionẽ facere ſeu labia ungere. De rebus etia autẽ maxie expertis ad ſciſſuram non ſolum labiorꝝ. ſed extremitatũ mamillarũ & manuũ & pedũ.

Et scissuras uirge ani & matircis . ℞ cere ci-
trine adipis anatis. ysopi humide. olei rosaꝝ
ā .i. ptē. i. dragaganti amidi mucilaginis sēis
citoniorū ān partem ß. gallaꝝ cineris pilloꝝ
caude equi sulphuī usti. plūbi usti: ān ptem
i. ß. terātur terēda. & misceāt & fiat unguētū
quo prius locus inungatur Deinde ex hoc
puluere superaspergatur. ℞. masticis gallaꝝ
cineī pilloꝝ caude equi. plumbi usti corticū
granatoꝝ ceruse. plūbi dragaganti. corticū
thuris ān partes equales. Infundantur oīa
per diem & noctem in uino pontico. postea
exiccetur super lamīa ferrea aut super ter-
rea postea teratur & fiat puluis subtilissiūs
Ad idem ualet. ℞. litargiri mirre dragagāti
ān pulueriſētur subtiliter. Et cum cera uir-
ginea & parum olei & mellis & fiat ungētū
Sed prius madefiant labia infantis saliua ꝓ-
pria. deinde petia inūcta unguēto predicto
labiis infantis apponatur. In mane autē cū
aq̄ tepida labia infantis lauentur. Vnguētū
ad idem. ℞. ceruse. ʒ. i. cere. ʒ. iii. litargiri ca-
chimie argenti masticis ān. ℈. ii. ß. olei roſ
quātum sufficit & fiat unguentum. Aliud

ad idē . ℞ ciperi aluminis galle mirre arſe‑
nici plumbi uſti omnium ān cum modico
oleo roſarum fiat unguentum hoc autem
maxime ualet & cōfert quociēſcūq; apparet
nigredo ſciſſurarum labiarum

C.XI.de Apoſtematibus gutturis infantiū

Ccidūtq; pueris apoſtemata circa partes
gutturis que ſunt apoſtemata duarum
amigdalarū & apud uulgares noſtros appel‑
lāt gaiones que apoſtēata cauſant in eis aut
propter frigiditatem aeris cōprimentis ſub‑
ſtātiam cerebri aut propter nimiā caliditatē
calefaciētem aut propter nimiā plenitudinē
infantium ex ſuperflua lactatiōe aut come‑
ſtione . Cura autem ipſorum maxime eſt
habenda cum diligentia Ex quo non fari
ſciūt : ut nutrix : aut mater aut aliquis diſ‑
cernat utrum febrem patiātur aut non aut
patiatur difficultatem degluciendi . & cum
incipit dormire uideatur quaſi ſuffocari Et
tunc debet intromittere digitum in gutture
īfantis & leui tactu querere a lateribus circa
partes gutturis utrum pcipiat ibi apoſtema
adeſſe aut non . Q; ſi apoſtēa repertū fuerit

debet cum digito indice. eleuare apostema Accipiēdo apostema. ĩ extremitate inferiori gutturis subleuãdo ipsũ leui tamē subleuatione prius ex una parte deinde ex alia deinde unguere guttur infantis cum dyamoron aut rob nucum: aut cũ syrupo de mirto. Extrinsecus autem fienda est unctio ex oleo lilio℞ alborũ cũ pinguedine galline aut anatis recentis: apponendo extrinsecus gntturi pueri lanam succidam aut linum uel stuppã carmĩatã · Aut accipe linum aut stupã:& ĩfũdere ĩ urinã pueri. Et extrĩsecus gule appõere. De rebus aũt maxĩe expertis ē accipe cassiãfistulã idest nouiter extractã ex cãna & pistare ipsam seu contũdere ultima contusione: deinde postea gutturi apponere in formam emplastri. Secundum sententiam autem Mesue de cura squinãtie atrahende sunt aures sursum aut pili attrahēdi sunt in uertice capitis sed hoc magis competit pueris fari scientitibus quia nimium terrerent infantes. aut ex tractiõe capillo℞ aut aurium.

C. XII. DE TVSSI ET REV-

MATISMO INFANTIVM.

Acidit īfantibus tuſſis & reumatiſmus Aliquando ex frigiditate lingue ut uix poſſint claudere epiglotum Aliquādo etiam ex frigiditate pectoris aliquando uero ꝓpter materiam deſcendentē a capite: Si accidat ex frigiditate lingue tuſſis tunc hoc comprehēdimus quia uix poſſunt diglutire nec emittunt bauoſitates & tunc curandi ſunt cum adminiſtratione amigdalarum dulcium piſtatarum permixtaꝝ cum caricis pīguibus & aq̄ feniculi & admīſtreť mãe & ſero Et hoc ſi deglutire poſſūt. Si aūt nō deglutire poſſunt cū ſola unctione facta cū digito aut penna ipſi gutturis cum lacte amigdalarū dulcium. aut cum ſucco liquiř. aut cum farina amidi permixta cum lacte amigdalarū dulcium fieri debet Qꝫ ſi cum tuſſi fuerit aſpitas tunc cum mucilagine ſeminum citoniorū & penidiis & oleo amigdalarum dulcium. Et hoc nō ſtante febre. Qꝫ ſi febris affuerit ſuccum mali granati dulcis miſceas cum pēidiis. & decoctiōe aut ſucco liquiricie. Si autem tuſſis ex deſcenſu

Catari causata fuerit quod cognoscimus ex eo qa infantes emittūt bauositates cū multi-tudine flegmatis circa os. tunc competunt medicamīa ista uidelicet. ℞ seminis papauer̄ albi dragaganti ān.ʒ.ß.seminis cucumer̄.ʒ.i. Et confice cum aqua in qua cocti sint sebesten & administra. Aliud ualēs ad tussim puerorū. ℞.passulas enucleatas.& fac bulire in uase ferreo·ne indurentur Et postea remoue ab igne & pista & misce cū eis tantūdē de penidiis & da puero māe & sero ad modū nucis. Ad idē ad tussim frigidam. ℞·mirrā & misce cum melle & oleo amigdalarū. Et propina seu administra non stante plenitudine pectoris pueri. Stante aūt plenitudīe pectoris pueri. Accipe dragaganti.galbani. mitte in uitello oui Et si in hoc multa laudata sint ab auctoribus sicut ea q̄ dicta sunt de rebus maxime conuenientibus nostris temporibus sunt si infans adhuc parue est etatis quia duorum aut trium mensium ymo usque ad āños tres & causetur tussis ꝑ uiam reumatismi. Est facere unctionem pectori a leuioribus īchoādo. Accipe butiꝶ

nō salitū & caules torrefactos super cineres Et ūgere caules cū dicto butiro Et applicare unum foliū caulis pectori Aliud autē foliū dorso correspondente ex opposito pectoris. Aut facere unctiōem ex oleo sisamino. aut amigdalarꝶ dulcium. piguedine gallinæ butiri recentis.oleo uiolarū addēdo parū croci cū cera Aut facere unctionem ex solo ysopo hūida Aut facere unctionem ex mucilagīe seminis lini.aut altee Stante autem febre ex unctione facta ex oleo uiolarꝶ & amigdalarꝶ dulcium & modico ceræ . Q si tussis per uiam reumatismi causatum non remoueatur tunc comissure capitis cruciati: parum pulueris rosarꝶ & sandarace quia : duo aut tria grana in pōdere īponanť mane & sero .Ad hoc etiā maxime confert accipe pillulā unā storacinā si īfātes cape possint q̃ntitatē unius grani milii aut orobi aut lēticule.Cōfert etiā medicamē hoc uidelicet multo tempore lactationis ut ℞. gūi arabici,semīs citoniorum liqr̄ penidiarꝶ misceanť cū lacte & admīstreť infanti . Q si contingat pueros esse adultos quia etatis trium ānorū usqꝫ ad septē ānos

Et tussim patiantur cataralem & stricturam pectoris: tunc competit syrupus de liquiricia non stante febre cũ modico syrupo de prassio cum aqua farfare capillo℞ uenerĩ. Stante autem febre cum syrupo uiola℞ & unctiões prescriptas pectori applicãde sunt & alia ut supra. Et competunt pillule euacuantes ut sunt pillule de Iera cum agarico aut de Iera simplici usq₃ ad.v.numero Et cõtingit aliquãdo ꝓpter maximam stricturam narium tussim pati quia materia quæ secũdũ naturã debet emitti per nares magis trãsmittitur ad guttur & tracheã arteriam. Cõpetit unctio facta ex butiro solo ĩ radice naris superiori inter duos oculos Et naribus ĩponere cum pẽna aut coto oleũ amigdala℞ dulcium aut sisaminum Et si pueri possent attrahere per nares aquam decoctiõis ordei cum zuccaro candi aut aquam decoctionis ordei cũ modico aquæ maioranæ & parum succi blitis esset medicamen cõueniens diuertens materiã a partibus posterioribus ad ꝑtes anteriores: Cõpetũtq₃ fricatiões spatula℞ suaues & leues facte circa spatulas: q̃ tamẽ nõ debẽt

fieri nisi ordinata premissa purgatiõe aliq̃li aut per uiam oris aut clisteri leui seu cõmũi aut suppositorii facti ex melle.

C.XIII de uomitu infantium.

Nfestantur autem infantes uomitu: aut ꝑpter multiudinẽ lactis q̃ digerere nõ possunt. aut propter aquositatẽ eius. aut propter corruptionẽ eius & maxĩe ſtãte debilitate stomachi infantis aut prouẽit ꝑpter uermes: aut propter frigiditatem aeris. extrĩsicã aut frigiditatẽ aut caliditatẽ nutricis. Summa autem cura adhibenda est in cognitione causarum uomitus infantis. quam ex ipsius relatiõe habere minime possumus: Sed inquirere a matre uel nutrice utrum assumat magnam quantitatem lactis. Et sugẽdo ubera incurrat singultũ. aut lac dicat͛ esse multũ. aquosum: aut grossum uiscosũ quod cognoscimus ꝑ signa superius posita de dispositione lactis nutricis. Corruptionẽ autem eius comprehendimus ex fetore eius quod emittit per uomitum: Acerositatem aũt cognoscimus ex odore lactis emissi per uoĩtũ tẽdẽtis ad aliq̃lẽ acetositatẽ. Frigiditatẽ

autem cognoſcimus nutricis aut infantis. quia egōnes q̄ emittunt in pānis lineis ſi ſint tēdentes in colore ad uiriditatē aut ad aliq̄lē liuiditatē iudicamus hoc eſſe propter frigiditatem nutricis aut matris aut infantis Si autē color egtiōnū eſt tendens ad citrinitatē aut ad nigredinem cum tranſlucentia iudicamus hoc magis eſſe aut propter caliditatē lactis nutricis aut matris aut propter īflammationem infantis. ꝙ ſi uomitus propter multitudinem lactis fuerit tunc prohibe multitudinē lactis. ꝙ ſi ſentit' odor acetoſus & appareat hūor albus adhuc cōmixtus cū lacte ſecundum ſententiam Auicēne q̄uis dubitatiue loquat' tria grana ordei ī pōdere gariofiloꝝ adminiſtrare īfanti ꝑ uiam oris curat. Secundum autem modum cōmunē practicādi eſt facere infantibus teneris etatis ſtāte ſtomachi frigiditate unctionē ſtomacho cū oleo de ſpica & oleo citōioꝝ Et ꝓbatū ē. Quod maxime expertus ſum Non ſolum īfantibus teneris etatis ut duoꝝ mēſium uel trium. Sed uſq; ad ſeptem annos & ultra & ualet etiam contra uomitum uermiū. Qꝫ eſt

℞.olei de absinthio de menta olei masticini citoniorum an: ℥.ii. Specierum absinthei mente ros. an: ʒ.ß. aloes grana ii. aceti parum cere quantum sufficit fiat ungentum molle Imo & infantes patientes prostractionem appetitus facta unctione mane & sero ante lactationem uel cenam maximo cum appetitu lac sugunt: & cibum sumunt si ipsum camedunt Expertus etiam sum. si deglutire possunt infantes ut colligitur ex sententia Auicene. 13. 3ii. de cura uomitus. Et sextadecima 3ii de cura colirice passionis administrare parum syrupi de menta cum uino granatorum Et est mirabile non solum in pueris & infantibus. sed etiam in corporibus adultis. saluo tamen semper quod nullatenus uomitus cohibendus seu constringendus est nisi producat ad aliqualem debilitatem seu lassitudinem quia sepissime uomitus curat uomitum. testatur. Auicena sexdecima. 3ii. de cura colirice passionis. Competunt etiam hec remedia secundum sententiam Ras. stante causa frigida. ℞ olibani septimam partem ℥. nnius rute s cce 3am partem: ℥. puluerisa & misce cum syr. ros. & da puero aut accpiat nutrix parum cimini & parum sumach & ponat in ore pueri

Aut q̄ sepe expertū est secūdū sentētiā Ras.
℞ lignialoes masticis ān .ʒ.ß. galāge septimā
ptē.ʒ. molle totum .i. fac puluerē & confice
cū syrupo ros & da puero antequam sumat
lac. deinde pone super stomachū pueri hoc
emplastrū. ℞ masticis aloes acacie galle oli-
bani panis usti confice cum oleo ros. & pōe
sup stomachū. Est enim exptū ad uomitū &
soluiā puerorum: Si autē i uomitu fuerit odor
acutus Et res q̄ euomūtur declināt ad aliq̄lē
acuitatē & citrinitatē tūc cura sit ut admini
stres īfanti rob agreste aut succū uel miuam
citoniorum aut syrupū de berberis: aut de ribes
aut syrupum ros: Si autē ifantes adulti sint
cōpetunt & trosci isti ℞. ros spodii ān.ʒ. iiii.
gallarum.ʒ. ii.ß.karabe seīs portulace seīs lapa-
cii acuti ān.ʒ. i.cōfice cū aq̄ ros.uel cū aqua
mali granati ad pōdus.ʒ.i.puleriset tociscus
unus & cū syrupo ros aut miua citōiorum aut
de ribes īfanti det sm totū aut secūdū ptē: de
inde administet emplastrū super stomachū
quod ē maxime cōferens uomitui & fluxui
uentris puerorum q̄ tale est ℞.farine ordei
rubi. uiridis mali granati corticis ān cōfice

cum aqua ros aut oleo rossarum onfancino & stomacho applica Secūdū aūt sentiam ysaac Stāte uomitu flegmatico est accipe calamētū crocū aristologiā lōgā & cū succo mēte misce īfāti administrare & ē mirabile Et phibēda ē nutrix a grossis & flegmaticis cibis & a coitu Et si pregnans esset mutanda est omnino

C. XIIII. de fluxu infantium.

Nfestāt aūt infantes fluxu uentris nō solū tpe emissionis dentiū sed et post et ante Variis de causis: uidelicet aut ppter corruptionē lactis aut ppter multitudinē eius. aut ppter caliditatē lactis aut eius frigiditatē et aquositatē Aut ppter deglutiōis multitudinis saliue aut ppter lac assumptū a nutrice pregnātis aut a debilitate stomachi infantis Quod si causetur fluxus uentris propter corruptionem lactis rectificandum est lac cū his q̄ dicēt inferius de rectificatiōe lactis Quod si ppt multitudinē abstinēdus ē īfās a lactatiōe ne tātā quātitatē lactis assūat qd si ppter caliditatē lactis qd cōprehēdit ex citrinitatē eorum q̄ emittūt p uiā fluxus aut ppter frigiditatē et humiditatē lactis seu nutricis

rectificandū est lac. ut dicetur īfra Si autem ꝓpter debilitatem stomachi īfantis. cōpetūt ēbrocatiōes & unctiones superius nomīate de cura uomitus causati a causa calida aut frigida sed unū premittēdū est. ꝙ nullatēus fluxus uētris cohibendus ē nisi adueniat timor ꝓductionis ad debilitatem Cui fluxui uētris a leuioribus inchoādo secūdū sententiā Auicenne· debemus embrocare uētrem ex decoctiōe seminis roꝭ. & cimīo. & aniso. Et hoc stante fluxo causato a frigiditate magis. aut ex cimino & roꝭ ī aceto īfuꝭ et decoctis Quod si non cōtulerīt sexta pars ʒ. unius coaguli edi exhibēda ē cū aqua frigida īfāti De exptis autem maxīe cōuenientibus stāte causa supradicta ē accipere. ʒ. 1. reubarbari torefacti & cū uino aromatico administrare Rasis autē docet nos administrare quartam ptem. ʒ. unius. olibani & administrare hoc emplastrum stomacho et uentri puerorum. ℞. croci mirre & cere quātū sufficit aut cum uino cōmisce et pone super uentrem. ꝙ si fluxus causatus sit magis a causa calida. Et infans possit sumere p uiā oris det syrupus.

rosarũ aut miua citoniorum cum syrupo de menta: dũmodo semper predomĩetur miua aut syrupus roš. De rebus autem expertis maxime si sunt pauperculi sũt nuclei nucũ torrefacti & ante cenam & prãdiũ sumere. Et sorbe & citonia assata: aut pistare ea & uẽtri apponere. si deglutire non possunt. Emplastrum conueniens fluxui puerorum. ℞ dactilos immaturos infundãtur per noctẽ in uino stiptico postea datur oleũ de semĩe lini & mirtini & masticini & uariantur olea in dosi secundum intentionem calefaciẽdi aut infrigidandi Et uentri administretur Emplastrum conferens fluxui causato a causa calida. ℞. succi arnoglosse centinodie ãn ℥ ß. farine tritici ʒ. iii. aceti parũ albumĩs ouorum duoꝝ. distempera & calefac & uẽtri appõe. Q2 si fortius restrĩgere uolueris. ℞ rosaꝝ thuris masticis boliarmeni. sanguinis dracõis absinthei costi amari. baluastie. psidie coquantur in aqua & in illa decoctione sedeãt pueri. aut ĩfãtes Et fomẽtationẽ facias pedibus aut tibiis. Et si fortius adhuc restrĩgere uolueris. ℞. duas ptes cõsolide maiorᷓ

& alias duas plātagīs & lanceole & cū succi
eorū distēpa argillā & fac in modū ēplastri
malaxādo inter māus & superpone ūbilico
Res autē familiares & domestice que cōmūi
usu apud modernos applicant . sunt sicut
clisteria facta ex decoctiōe ordei torrefacti
cum melle rosato. non stante excoriacione
intestinorum . Stante autem excoriatione
intestinorum adde pa℞ sepi hircini aut ca-
strati aut trociscos de karabe aut terra sigil-
lata: aut stelle aut pulueris rosarū aut pulueř
tapsibarbassi . usti Vētri autem apponere .
Emplastrum diafinicon descriptiōes Mesue
ex ipsius inuētione. aut ex īuentiōe andro
mati aut unguētū de corticibus aut ēplast℞
de ros . descriptiōe Mesue. aut emplastrum
de gallia descriptione Mes· Si autē alia ex-
pta uidere uis ad cōstrīgendū uētrē lege in
secretis Galieni Et reperies ēplast℞ cōferens
sputo sanguīs & uomitui & fluxui uētris Sic
etiā habes idē. a Rasi in secretis ꝓpriis.

C.X V . de stipticitate infantium .

Olestantur quādoqꝫ infantes ꝓhibitiōe exitus fecum : seu stipticitate aut ꝓpter

ũiſcoſitatem lactis ſi lactẽtes ſunt: aut quia ſi non ſunt lactentes ſumunt cibaria multũ ſtipticãtia. ſicut comeſtio caſei aut citoniorꝫ aut caſtanearum aut comeſtio nucũ maxiẽ aſſatarꝫ. aut ſorbe aut meſpile aut alia ſimilia Si infans ſit lactans & paciatur ſtipticitatẽ uẽtris ex uiſcoſitate lactis. quod cognoſcit ex uiſcoſitate lactis nutricis uel matris ut declaratum eſt ſuperius de conditionibus requiſitis in nutrice Et ſecundum ſententiã. Auicenne tertia. primi. C. de egritudinibus que infantibus accidunt. Tribuendum ſit ĩ potu ſtercus muris aut ſuppoſitoriũ ex ſolo melle cocto aut cũ mentaſtro aut cum radicibus ireos ſunt. ſ. uirides. aut combuſte aut debeamus adminiſtrare infanti parum mellis aut terbentine ſm. quãtitatem unius ciceris. Et uenter eius ſit fricãdus ſubtiliter cũ oleo cõi aut ſup femur ipſius ponẽdũ ſit fel uaccinũ: tamẽ ſm. modum cõẽm & clarũ & expertum eſt in primis menſibus facere ſuppoſitoria ex ſtercore mur magni aut ex melle & ſtercore mur pulueriſato ut alchool: aut ex melle & ſale contrito bolito cum.

melle aut ex ãxugia porcia & stercore mu
Et ex ãxugia pocia & sale cõestibili. aut ex
lardõe salito. prius ĩũcto cũ oleo sicut cõiter
uulgares oẽs utũt aut ex clisteri molli facto
ex brodio pulli aut carnis castrati cũ zucca-
ro & parũ salis nõ apponẽdo oleum aliquo
modo: ne si infans pateret uermes simus cã
ut uermes petunt magis partes superiores.
Competitq; clistere factum ex lacte capraꝝ
aut asinarũ aut camelarũ quod melius est.
Sed quia parentes aliquando maxime infe-
stãt & nolunt medicis obedire ĩ immissiõe
suppositorii aut clisteris tunc accipiendum
est medietas corticis nucis magne comesti-
bilis & implere ipsam butiro recenti una
cũ felle thaurino. Et sup ũbilicũ apponere
Et uẽtrem infantis totum butiro ĩunguere.
aut pedes infantis tali unctiõe sũt unguẽdi
leui tamẽ unctione. ℞. elebori albi & nigri
hermodactiloꝝ accori succi sẽpuiue brionie
ãn partes equales conficiantur cum ãxugia
porcina ueteri. Et quãuis etiam cõpetat un
guentum arthanite: tamen est periculosum
ideo potius dimitendum est. Cõpetũt etiam

ſuppoſitoria facta ex capitibus porrorum cum ſale. Sed ſolemne unum nō dimittēdū aliquo modo. Eſt accipe penidias & formare ſuppoſitorium Et poſt aque ſalite īfundere & infanti ſupponere. Q2 ſi infans nullatēus poſſet per ſuperius aut per inferius accipere tunt adhibēda eſt medicina nutrici ſeu matri. Deinde poſt ſpacium quinq3 horarum lactandus eſt infans. Q2 ſi infās adultus ſit ut poſſit aliquid deglutire. quia ſi duorum annoꝝ.aut trium uſq3 ad ſeptem.poſſumus adminiſtrare medicinas lenitiuas ſolemnes ſicut ieram ſimplicem:aut ieram pigrā uſq3 ad.3.i. cum lacte mulieris.aut cū uino aromatico: Sed qa iere iſte ſunt abhominabiles propter amaritudinē: poſſumus admīſtrare parum infuſionis caſie aut manne in uino aromatico aut paꝝ īfuſiōis reubarbari.aut electuaī īdi.aut pſilii .aut dyaturbit cū reubaro ſm .neceſſitatē & diſtīctionē materieꝝ peccantium.aut pillulas de aloe abluto. aut de iera ſimplici. aut de iera pigra.hoc autē totum ſit in diſcretione opantis. quia non poſſumus niſi ſm.diſtīctionē cōplexionum

ĩfãtiũ opari. Sed unũ exptũ admĩstrãdũ in forma potabili pretermittere nullatẽus ĩtẽdo ℞.cĩamõi zĩzibr̃ ãn partem.i.ſpice anıſi ãn ptem ß. epithĩ partes viii. reubarbari ſene ãn partes.iiii. zuccari optimi partẽ mediam omnia adminiſtrẽtur cũ lacte mulieris aut cũ uino aromatico aut cũ aliquãtulo brodio pĩgui uſq; ad ʒ.ß.cõpetit enĩ hec cõfectio.℞ folliculoꝝ ſene uiridiũ abiectis ſemĩbus coſti ãn ℥.i. cĩamomi .ʒ.iii.croci ʒ.i. zuccari ad põdus oĩum Doſis eſt.ʒ.ß. ĩfantibus cũ alı/q̃ntulo brodii.magis aũt adultis ʒ:i ãte cibũ.

C.XVI.de tenaſmõe infantiũ ſiue cõtinua uoluntate egerendi.

Ccidit aũt infantibus egritudo multũ eos infeſtans ꝓpter quã timent parẽtes cũ uideant infantem cõtinue ſtimulatũ ut emittat aliquid ꝑ ſeceſſum. Et nihil emittat q uulgari uocabulo appellat̃ malum depõti Tale autẽ a medicis dicit̃ tenaſmõ Et huius quoddã dicit̃ ueꝝ & quoddã non ueꝝ Non ueꝝ cauſat̃ a materia fecali inuiſcata & ad/herente inteſtino recto in ꝑte inferiori ꝓpe phiterim uel anũ Veꝝ autem cauſat̃ ꝓpter

propter humorẽ ſalſuginoſum aut colericũ deſcendentem ad ipſum anũ aut frigiditate aeris aut quia infantes ſedent ſup rem· durã ſicut ſuper lapidẽ uiuum. Talis igitur egritudinis cura ſi tenaſmõ cauſat̃ ꝑpter inuiſcationẽ fecum educantur feces cũ cliſteribus mollitiuis Et iſta eſt cura tenaſmonis non ueri. Sed quia ĩ tenaſmone uero tres habẽde ſunt intẽtiões Prima ad mordicationẽ ad q̃ ſequitur uehemẽs uoluntas egerendi ſine tamen emiſſione aliqua Secũda intentio eſt reſtrictio ſanguinis egrediẽtis & ulceratõis ablutio. Tertia eſt inteſtini cum egredit̃ intus repoſitio Dixit igitur Aliebas circa primã ĩtẽtionẽ ꝙ ſi ꝑpiet̃ olibanũ cũ ameos ꝑ os remouet uolũtatẽ egerẽdi. Serapio aũt dicit ꝙ cortex arboris pini minoris ẽplaſtratus reremouet tenaſmonem factã a materia acutã fluentis ad inteſtinũ rectũ aut etiã ab ulcere prius tamẽ mundato inteſtino Et expertum eſt etiam corticem maioris pini emplaſtratũ & puluériſatum etiam & ſupaſperſũ cũ licinio & intromiſſum cum albumine oui aut cum oleo mirtino idem facere. Serapio

dixit psiliũ ledit asperitatē ulcerꝝ intestinorũ & abscindit tenasmonē Dixit etiam ꝙ sine decoctione orobi uel cum decoctione eciã aceti pectini & ano applicatus confert : plus autem confert si cum decoctione pinee nõ facientis fructum cõmisceatur. Experientia autē scio ꝙ sola suffumigatio facta ex pineis a quibus extracti sunt nuclei miromodo temasmonem sedant Ysaac dixit ex apozimate seminis lini cũ oleo ros.clisteri factum ualet ad tenasmonē & mordicacionem intestinorũ Similiter etiam & decoctio semĩs lini Tercia intentio est magis ad restrictionem sanguinis & si multa sit ab auctoribus dicta hic tamē aliqua magis experta adducã. uinũ in quo est decocta radix mali granati bibitum multum confert . Confert etiam puluis pollicarie subtilis suppositus stante tenasmõe a frigida causa Itē suffumigatio facta ex granis mirti . Serapio autem dixit gumi arabicum retinet uentrem ꝙ nimis fluit & conglutinat intestinum.Circa terciã intentionē uidelicet intromissionem egressi

ītestini Capilli & pili adusti suppositi ītestīo sunt causa reditus intestini Expertum aūt in cura tenasmonis aī despati Et proprie si tenasmō fuerit cum febre sunt pillule Galieni in secretis suis que sunt. ℞. opii anisi ambo℞ ān auī.i.ß.seīs iusquiami albi ʒ.iii seminis apii ʒ.viii terantur & conficiantur cum uino Et fiant inde pillule sicut piper & exsiccentur doß sunt g̃.v cum rob mirti.tamen si possunt assumere per uiā oris īforma pillula℞ administrare usq; ad duas pillulas. Ad idē exptū cōfert liciniū.℞.mirre thuris masculi croci opii ān partem.i.terantur & cribellātur & cōficiantur cum uitellis ouo℞ Et fiant suppositoria parua Et ligens cum filo aliqualiter & intromittantur per anū quousque dormiāt dum autem profundati sunt in somno extrahātur. Cura autem magis domestica & familiaris est facere duo uel tria clisteria lauatiua ex decoctione ordei torrefacti & radicum plantaginis. ut gratia exempli. ℞ radicum plantaginis. M.i. ordei cum cortice suo torrefacti.

M.ii. coquantur perfecte in libris .iiii. aque & colet Et colature addat mellis rosati colati in clisteri uno ℥.i. post dictū clistere confert subito clistere factum ex succo aut ex decoc-cione plātaginis. aut arnoglosse ī quo succo dissoluti sint trocisci de karabe :aut de terra sigillata : Ad idem hoc confert fomentum coquantur caules in aqua deīde leuiter ma-nibus exprimāt. Et parum ī oleo ros.frigāt deinde infans sedeat super caules. Valēt etiā suffumigia facta ex colofonia & pineis uel corticibus earum. Vltimo cōfert hoc balneum ℞.radicum cardonis cū quibus preparant panni M.iiii. corticū granatorū balaustiarum corticū radicū mori tapsi barbassi ān . M.i. coquantur in aqua stante febre: non stante febre coquātur in uino nigro stiptico q̄ntū sufficit ad balneum . in quo balneo patiens sedeat usque ad umbilicum Experiētia aūt inuentū est ꝙ bibere succū lape comunis .i. arumicis siluestris in ieiuno uel in fritellis uel aliter anum egressum reducit . Et ego experiētia scio ꝙ in quoddā īfante filio po-testatis plebis sacci q patiebatur egressū ani

per duos fere digitos ex sola lotione facta cū decoctiōe ros. & letiū excorticatarum cū uino nigro & postea unctiōe olei ros Et suffumigatiōe facta ex thure . & corticibus pinearū & ros. sanatū fuisse & tūor intestini maxīus & apostematum erat intestinū . Conferunt etiam miromō suppositoria facta ex sepo hircino aut castrati īnucta cū oleo ros. ī quo fundatur parum opii. quia granū. i. aut ii.

C. XVII. de uermibus siue lūbricis īfātium

Nquietantur maxime infantes a ueruermibus siue sint lūbrici siue cucurbitini aut rotundi qui omnes generantur ex materia flegmatica diuersi tamē. sm diuersitatē ipsorū & in distinctis locis intestinorum . Nō generantur aūt ex colera. quia maxime aduersatur putredini tali. nec ex melācolia cum contrarietur uite · nec ex sanguine propter maximam dilectionem. quam habet uirtus erga ipsum quod comprehendimus ex eo quia uermes cuiuscunque speciei sint . nec sūt citrini coloris neq nigri colorum neque rubei coloris sed solum ex flegmate putrefacto in ītestinis. Et causa generatiōis

eorum dicitur esse ex superflua comestiōe Et ex debilitate digestionis sicut dicūtur eē fructus omnes . Sicut legumīa maxime fa-seoli & fabe Ex comestione lactis super re-pletiōe . & breuiter regimē in sex rebus nō naturalibus multiplicās corruptionē hūoꝝ ī stomacho ꝑ uiā indigestionis In infātibus aūt lactātibus.generātur ꝓpter corruptionē lactis nutricis aut matris : aut ꝓpter assūp-tionem cibi sicut hodiernis tꝑribus mulieres masticant cibum & fercula masticatione & administrant cibum sic masticatum ipsis infantibus a quo cibo maxime cauendum est. maxime si mulieres fuerint menstruate Aut exercitate aut sint ex ira supercalefacte aut immediate post cibum. aut post coitum cum saliua ipsarum sit uenenum īfantibus ꝓpter causas dictas Sed si uoluerīt nutrire infātes cibo masticato sint remote ab omni quod habet alterare cibū.aut saliuā mulieꝝ. Curādi igitur sunt infantes curatione uer-mium secundum diuersitatem auctorum . nōnulli īchoāt ab extrīsecus applicatis . Alii autem magis ab his q̄ admīstrant per uiam

oris. Sed pro nunc inſequendo ſententiam. Raſis magis inchobo curam uermium ab his que extrinſecus applicantur. Laudatur ſecundum ſententiam Apulei lupinũ tritũ cum abſintheo & umbilico impoſito ſiue ĩuncto. Laudatur quoqꝫ ciminum ſecundũ ipſius ſententiã permixtum cum felle tauri & umbilico inunctum. Laudatur etiam ſm. ſetẽciam. Conſtantini oleũ de criſomilis & oleũ de nucleis perſicorũ. ſi fiat inũctio ori ſtomachi & umbilico. Laudatꝛ etiã ſecundũ ſententiam Diaſcoridis ſtante febre oleum uiolatũ facta unctione umbilico & renibus. Laudatꝛ etiã decoctio coriandri humidi. que ĩunctio debet fieri cũ iſto naribus & tẽporibus ungẽs etiã arterias manuũ & pedũ & ẽ res experta mirabilis. Landatnr etiam ſm. ſententiã. Raſis. accipere lupinos. abſintheũ & baccas lauri & cum felle thauri recentis facere unctionem umbilico. Conuenit etiã unctio ſuperius poſita de debilitate ſtomachi ĩ qua ingreditur oleum abſinthei mẽte cum oleo & aceto & eſt res multũ experta. Laudatnr ſecũdũ ſentẽtã Yſaac emplaſtꝶ de

absīthio & pulpe coloq̄uītide & felle thauri. & umbilico supponere quanto calidius pati poterūt Cōpetūtq; epithīata cordialia tpata uidelicet ex aqua gramīs buglosse . acetose. lābrusce & absinthei.cū spēbus cordialibus tpatis a q̄ nullatēus debet desistere Landatq; oleum Michaelis scoti alio uocabulo dicto sancte Iustine . Educunt autem uermes p superius & inferius . Per superius autē fm. sententiam Auicenne prius infantes sunt nutriendi rebus dulcibus duobus diebus. Deinde immiscēda sunt uenena uermium cum lacte aut fauo melis seu zuccaro ex eo q uermes tam assueti dulcibus rebus affectantes res dulces simul uenenū cū dulcibus sugūt sicut de simplicibus est accipere succum absinthei permixtum cum melle aut parum aloes cum melle.aut de compositis. Ierapigra.aut simplicem ad ministrādo usq; ad ʒ. i Ierarū iam dictarum aut accipe quod pbatū est & uerx oleū oliuarx uiridiū pmixtum cū melle & semīe sācto quod semētina appellatur . Aut oleum solū aut semē sanctum solum cum melle . aut uino aromatico

De rebus autem laudatis ab auctoribus hīc
inde dicuntur eſſe ſicut raſura cornu cerui
aduſti cum melle mixti uermes expellit. ſilr̄
etiam cum ouo potui data uermes educit
Silr̄ etiam cum ſucco graminis idem efficit.
Decoctio etiā gramīs aut aqua ſublimatiōis
eius bibita pura aut cū uīo mixta mirbiliter
uermes interficit & educit . Laudať ſecūdū
ſentētiam quaſi auctorū omniū reubarbaꝝ
adminiſtratum cū uino aromatico . laudať
etiam agaricus . Diaſcorides dicit & iterum
Sarapio ſebeſtē uermes inteſtinorū expeilit
quia adherent ei propter ſuam dulcedinem
Per ſupeirus damus ipſū.ſi uolums per ſu-
perius uermes educere . Si uero per inferi-
us facimus ex eis cliſtere ſecundū ſententiā
Raſis calcaneus bouis uel uacce tritus cum
uīo & melle uermes cucurbitīos & lūbricos
in uentre educit. Nōnulli autem admīſtrāt
puluerem indici aut euforbii cum uino in
pondere unius denarii quod tamē nō lau-
do exhiberi tamē poteſt puluis ſeminū cau-
lium cum uino aut cum fercnlo. Expientiā
tamē magiſtra omniū eſt ꝙ pnlnis diptami

cũ aqua cucumeris administratus uermes interficit & educit Secũdum sententiam · Auicenne·competit tyriaca magna aut metridatũ in quãtitate unius grani fabe parue Electuarium bonũ ad uermes. ℞.absinthei ℥.ii. euforbii ʒ.ii.ß. mellis quantum sufficit fiat electuarium dosis sit sicut auellana mãe ieiuno adultis . infantibus aut in cunabulis existentibus sicut etatis duorũ annoꝝ sicut granũ fabe parue . Syrupus maxĩe conueniens infantibus patiẽtibus uermes exptus . ℞.aquaꝝ acetose buglosse graminis ãn ℥.iii sumach coriandroꝝ preparatorũ genciane ãn.℈ . i .ß:semĩs portulace acetose ãn ʒ i.seĩs sancti ʒ.i.ossß de corde cerui ℈.ß tormẽtille diptãi ãn ℈.i .contundant omnia subtiliter & cũ.iii.℥. zuccari optimi fiat Iulep longũ Sed duo maxime expta dicuntur esse . sicut succus allei & alleum secũdum sentẽtiam . Auicenne est ultimũ in ĩterficiẽdo uermes ubi iuquit Cartamũ & menta camepiteos & centaurea & pulegiũ & alleũ proprie· Aliud autem maxime expertum est . ℞ porrorũ non transplantatorũ manipulos. ii.ĩcindãt

ſubtiliter & ponantur ſuper tegula calefacta & aſpergãtur cũ aceto albo. deinde. ℞. dip-tami gentiane. ſeĩs ſancti. ãn. ʒ. ii. ĩponaẽ porri cũ dictis ſpeciebus in duobus ſacellis & unus ponaẽ ſuper os ſtomachi Alter ſup xiii. ſpondili ex oppoĩto ſtomachi. Per infe rius autem cõpetũt cliſteria facta magis ex brodio pulli cũ zuccaro aut caſſia fiſtula nõ apponẽdo oleũ ſed magis loco olei apponẽ-do butirum & paꝝ ſalis & ex lacte capraꝝ cũ zuccaro : aut camelaꝝ: aut uaccaꝝ. Et q̃uis cõpetant cliſteria aliquando attractiua ſm. ſententiam auctorum: nõ cõpetunt tamen niſi apparẽtibus ſignis magne corruptionis Et corporibus exiſtentibus adultis. Laudã-tur & ſuppoſitoria facta cum melle cũ ſale aut ex penidiis. aut ex anxugia porcina. aut ex lardone. Et mirabile eſt Qꝛ ſi uermes cõtineanẽ in inteſtino recto. ſeu lõgaone adminiſtrenẽ ſuppoſitoria iã dicta imme-diate propter unctuoſitatẽ adipis & pingue-dinis adherẽt ſuppoſitorio & ſimul cũ ſup-põitorio ꝑ anum egrediuntur. Et breuiter omnia amara ſunt interemptiua uermium

C.XVIII de tumore uentris infantium.

Ccidit infantibus inflatio uentris & tumor Et tāgēdo aut pcuciēdo apparet q̄si sonitus tīpani q tumor ſm. ſentētiā auctoꝝ appellat̄ ſm aliquos uētus inflatilis ſm. aūt alios appellat̄ uentus īflātis: ſed tātū ē dicere quātū tumor uētris ex uētoſitate: que diſpoſitio aut cōtracta eſt a principiis natiuitatis: aut ē ex defectu obſtetricis balneātis. aut ex defectu nutricis. Aut qa nō preſeruat̄ ab aer̄ frigido · Si a prīcipiis natiuitatis cōtractus ē tūor ſeu diſpō ad tūorē uullatēus corrigi pōt Si aūt ē ex defectu nutricis balneātis cōpetūt nunc dicenda. Si aūt eſt ex defectu nutricis cōpetit regimē quod īferius dicet̄ & dictū ē ſupius in parte de regimine untricis. Si aūt ex frigiditate aeris cōpetūt ea q̄ nūc dicētur Si igit̄ infans ē teneris etatis qa ſex menſiū uſq; ad duos ānos Et patiat̄ ex defectu obſtetricis. aut ex frigiditate aeris īuadētis īfātē nō debite recti. cōpetit unctio facta ex oleo anetīo hyliis & etiā ſtomacho & circa ūbilicū Cōpetit etiā medicamē hoc q̄uis tamen nō debeat appōi niſi ſtāte magna neceſſitate Et

sentētiam Auicēne tertia primi. de regimine īfantiū. Et ē ℞. origāi castorei cimī. ān ptes eq̄les triturēt forti trituratiōe & misceant & ī potu tribuant infanti pōdus .iii g̃ ordei cū lacte uel cum uino. aromatico Aliud secūdū sententiā. Rasis est ℞. mirrā aloē & crocū & cōfice cū succo saturegie & uētri appone. Ex rebus aūt expertis modernis tēporibus Est accipere emplastrum dyafinicon descriptiōe Mesue Et emplastrū de melliloto descriptiōe eiusdē & emplastrare uentrem Et hoc uidi mirabile in quodā puero hebreo triū annoꝝ qui paciebat dispositionem suprascriptam & curatus est Vidi etiam in quodam puero rustico pauperculo duoꝝ annorum. qui cū nō posset emere medicīas. gēitor suus precepit sibi ut deberet accipe stercus uacce iuuēis tale sicut a uacca emittebat & īunguere corpus & mirabiliter diuino auxilio curatus ē.

C. XIX. de difficultate urine infantium.

Nfestantq̄ maxīe infantes cū urinam emittere non possūt torquētq̄ & clamat tristant parētes excitantq̄ medici ignorātes causam meroris infantis. Cui dispōi maxīe

subuciendū ē quia nō nisi. aut a frigiditate · aut a uiscositate lactis. aut a lapide causat. Si a frigiditate sola ūctiōe facta ex oleo anetiō aut camemiliō. aut lilioꝝ alboꝝ. aut scorpionū quod ex scorpiōe nō nisi aliis remediis nō cōferētibus applicari debet. Cōpetūt etiā ēbrocatōes facte ex decoctiōe paritarie. aut floꝝ cāemille aut mellilotı aut aneti semini īfātis aut balneū ex decoctiōe reꝝ iā dictaꝝ De rebus aūt maxīe cōferētibus ē. ℞. maxillas lucioꝝ salitoꝝ fiat ex eis puluis subtilissimus Et cum uino aromatico. admīstret Ad idē ualet radix philipēdule ī uino decocta & paꝝ illius uini admīstet· Cōfert etiā cucurbita antiq̄ in qua retētū fuit oleū & calefiat in aq̄ calida dūmō in ipsa nō ingrediat aqua & cū ipsa sit calefacta per os uirga īfantis pōat ꝑuocat enim urinā· & dolorē pectinis tollit Expiētia aut scitū est Accipe lapatiū accutū Et īmitte in ignē· Et si fuerit puella parua. ut ardeat ante eā Et si fuerit mulier adulta uelit uel nolit statim miget Si aūt causat dificultas urine uitio lapidis distiguēdū est utꝝ sit in renibus lapis uel in uesica Et modus est

accipe morsũ galie q̄ herba ē & coq̃t & uirgã & pectē illa ēplastret. Et si dolor auctus fuerĩ designat lapidē uesice Sin aũt renũ. De rebus aũt couenietibus est admĩstratio puluerĩ peonie & maxĩe in ĩfantibus. Serapio inquit ꝙ ciminũ carmenũ. dolorem & lapidē uesice tollit. Diascorides aserit ꝙ si obulus unus cardamomi sumat cũ aq̃ decoctiōis corticũ uel radicũ lauri frãgit lapidē & cõminuit in uesica. Alchafabrius inq̃t aq̃ decoctiōis politrici frãgit lapidē in uesica: Experimēta aũt plurima sunt tam ĩ lapide uesice q̃ renũ: sed paucula adducemus. Primũ experimētũ est tollat sanguis unius leporis lotus & cũ ℥. vii radicũ saxifragie urat in olla rudi Et de cinere hoc dat coclear unũ cũ uno ciato aque calide Emplastꝝ quod põitur super pecten & frãgit lapidē in uesica Et positũ sup renes frãgit ipsum in reĩbus. ℞ amigdalas dulces & amaras ãn terãt & cũ resina pini & terbētĩa & oleo de scorpioĩbus factũ ꝭm artē fiat emplastꝝ Et si cares oleo scorpionũ ponat oleũ amigdalaꝝ amarĩ aut nardinũ Electuarĩ ad idē ℞. liptõtripõ & iustini Nicolai ãn. ℥

i.ʒ lapidis iudaici.ʒ i.ʒ.ĩcorporẽtur & cũ uīo subtili calido def ex hoc quantũ est castanea una sẽper in locis suis emplastris manẽtibus Ad idẽ etiã ualet oleũ scorpionũ factum sm artẽ solum. Experimẽtũ Rasis ℞.nuces uirides numero sex & pista cũ corticibus exterioribus ipãꝝ deĩde ℞.M.i:porroꝝ nõ lotoꝝ ex utroq; extrahe succũ & mitte ĩ uase uitreo colatum Et da puero omni mane septem diebus Et quãdo uadit dormitũ ungue uirgã & testiculos cum oleo antiquo aut de been: Conferunt etiam secundũ sentẽtiã Auicẽne & etiã Serapiõis sĩplicia multa sigillatim & mixta cũ aliis sicut capilli uenerĩ lapis spõgie maris amigdale cubebe senation lapis uesice lapis serpẽtis Et cõposita cõferũt plurima ut dyalacca maior & minor Secũdũ sentẽtiam Mes. dyasulfur oleũ de ceresis oleũ de g̃nis citri oleũ scorpionũ Secũdũ aũt sẽtẽtiã Niolai cõfert aurea alexãdrĩa ãtidotũ emagogũ Electuarĩ dulce philãtropos litõtripõ metridatũ tiriaca magna opopira magna & hmõi.

C.XX.de impotentia continendi urinam & mictum in lecto.

Ristantur maxime parẽtes ex mictu in lecto cũ pueri aut infantes ultra etatem trium annorũ cõtinue emittunt aquositatẽ urinalem in lecto qui aliquãdo non solum nisi in spatio unius diei aut duorꝝ dierũ sed cõtinue omni nocte: & non solum usq; ad spatium quinq; aut sex annorꝝ sed aliquãdo ultra tempus ubertatis Q? uilissimũ dicit' essẽ & quodãmodo infortunium pueris sic natis Et si plurime cause possint esse propter quas emittũt aquositatẽ urinalẽ ipis nõ sẽtiẽtibus Breuitate operis nõ nisi ea que laudata sunt ab auctoribus & uera ĩ mediũ adducemus: premissa tamẽ semper purgatione corporis si infantes sint qui purgari possint ab humiditatibus que fortasse sunt causa relaxationis musculorum uesice. Curam igitur ĩchoabimus premissa debita administratiõe sex rerum non naturalium. Caueant ergo a frigiditate aeris & ab omni cibo & potu habentibus agrauare stomachum & corrumpere digestionem. dormiant somno conuenienti. Vtantur exercitio temperato Vitẽt accidentia animi sicut sunt clamores

ſicut exercitiū inmoderatum ex ira. Res aūt laudatas ab auctoribus. Auicenna inquit ꝙ meſpile & ſorbe conferūt multitudini urine Fidelis aſſerit galāgam retinere urinam Et fluxum ipſius factum ex frigiditate renū & ueſice Scordeō etiam ſecūdum omnē modū adminiſtrationis ipſius confert ad impotētiā retentionis urine quando frigiditas uel humiditas uel utrūqꝫ ſunt cauſe. Similr̄ etiam uſus enule cōfert fluxui urīe a frigiditate & humiditate. Serapio inquit & Alcafabrius ſcoria ferri cū uino mixta aut in ipſo īfuſa. aut pluries in ipſo extincta bibita exiccant humiditatē laxātē lacertum & ipſū cōfortat Dixit Diaſcorides cerebrū leporis tritum & potatū in lectū mingētes emēdat Et Fidelis dixit pulmo edi comeſtus & emplaſtratus urine incontinentiam cohibet. Dixit etiam de ueſica ſcroffe iuuēis pulueriſata & bibita retinet urinam. Raſis dixit Si tollis criſtā galli & exicces ipſam & triture s & miſceas ī lecto eius qui mingit in lecto ipſo neſciente & curat. Experientia ſcitum eſt Q si mingitur urina ſpiſſa & aſpera. Si fiat Syrupus.

ex decoctione florum nenufaris Et bibatur statim ista urina restringitur & clarificatur: Experiẽtia autem scio egoipse Q͡z caro ericii terrestris retinet fluxum urine adeo ꝙ si multum frequenter administretur prohibet urinam egredi. q̃uis tamen uideatur in hoc contrauersia. quia. Auicenna asserit carnem Ericii lenire uentrem & prouocare urinam Et etiam. Rasis. tamẽ siquis bene cõsiderat & ĩtelligit dicta ipsoꝝ ueꝝ ẽ quod dictum est. Experimentum autem uerum & a me probatum. Est ꝙ maxille lucei non salite puluerisate ut alcohol administrate mane & sero tollunt mictum in lecto. Secundum. Experimẽtum est ꝙ pellicula intrinsica stomachi gallinarum qui stomachus ydeomate nostro uocat̃ requesta Et est quã mulieres aut coci cum scindunt stomachũ gallinarum per medium elleuant quandam pilliculam in qua cõtinetur cibus seu coctus & illa proicitur talis autẽ pellicula siccata & puluerisata & bibita mãe & sero mirabiliter tollit mictum in lecto non solum in pueris

iam dictis ſed etiã in Adultis tã maſculis q̃
feminis· Et ſtomacho mirabiliter confert
C.XX.I. de ruptura ſeu hernia ĩfantium.
Ccidit infantibus diſpoſitio horribilis
contra naturã Et appellatᷣ cõi uocabulo
ruptura ſiue dicatur eſſe ſiphac ruptum aut
uerſus inguina aut uerſus oxeum aut ĩ ꝑte
ſuminis aut circa umbilicum . ꝓprio autem
uocabulo appellatᷣ hernia Quãdo uẽtoſitas
aut aquoſitas aut ex fractura ſiphac aut·ex
dilatatione didimi.aut ex additione carnis..
facta ꝓpter tumorẽ arteriarũ.aut uenaꝝ ad-
herẽtiũ teſticulis . aut carnoſitati Et appellatᷣ
etiã. Ramex Que diſpõnes maxĩe cauſantᷣ
ex fractura maxime accidit infantibus ex
ploratu nimio.aut ex caſu ſuper uẽtrem.aut
ex uẽtoſitate cõtẽta ĩ ĩteſtĩs licet poſſet acci-
dere·ex nimia aſſũptiõe lactis maxĩe uẽtoſi
aut aquoſi licet etiam ex dictis cauſis·poſſit
accidere hec diſpoſitio nõ ſolum infantibus
ſed etiam adultis maxime ſuꝑ repletionem
aut propter ſaltũ ·aut propter uociferationẽ
aut coitũ Sed de his nihil ad preſens ſed ſolũ

quātum pertinet ad īfantes Si igitur causat̄ hernia ex materia uentosa tunc apparet tumor oxe & quātum ad tactum non aparet res neq̧ percipitur res dura intrinsecus sed magis percipiunt́ testiculi ad tactū distincti Et tūc adhibēda sunt Remedia habētia uim carminare & resoluere uētositatem sicut de rebus expertis Si infantes sunt lactantes adhibere regimē nutrici .ut caueat se ab oībus habētibus multiplicare uentositatē· Et facere unctionē īfāti circa oxeū & pectinē ex oleo anetīo. aut cameīllino.aut lilioꝝ alboꝝ solū. aut ꝑmixtū cū modico cere & pulueꝛ̄ cimini aut calamēti:aut accipe puluerē fabaꝝ & miscere cū aliquo dictoꝝ oleoꝝ Et īpōere ēplastꝝ oxeo Si aūt causat ab aquositate sola cū medicīs habētibus desicare aquositatē medicet́ Diascorides ergo dixit ꝙ bdeliū & ꝓprie situlū q̄ndo cū saliua hōis fit unctio circa oxeū & misceat donec fiat unguētum.Dixit Auicēna sicut hic ꝙ bdeliū remolitū ī aceto tollit herniā aquosam dixit etiā Serapio Quādo īcidit locus crepature siue hernie & extracta

est eius aqua . decoctio bdelii est medicina
conueniēs . Ex cōpositis autem ad primam
ītētioē.s. ad uētositatē. ℞ stercoꝝ uacce sicci
& cribrati librā.i.succi cauliū.ʒ.vi.oua cru-
da tria olei comunis optimi librā.i. sulfuꝝ.ʒ.i
terenda tere liquenda liquefac.tunc solutis
& liquefactis dictis rebus mitte oua & solue
diutius & ex hoc . emplastro : Spleneticos
Epaticos Et herniatos & podagricos curabis
Emplastrum aliud in hernia aquosa & uen-
tosa. ℞.bdelii.ʒ.ii.pulueris baccarum lauri
ʒ.i.olei laurini quantum sufficit ad inspissa-
tionem . Et si addatur seminis ameos anisi
& oleum anetinū est efficatius Et si ē hernia
ex ruptura facta addat̄ succus extremitatū
cipressi Et gluten piscium . Si autē ē hernia
causata ex ruptura siphac unde intestina &
zirbus descendūt tūc intromissis ītestinis &
zirbo Cū ēbrocatioībus factis ex decoctiōe
camemille melliloti seīs fēugreci & lini corpe
resupinato pedibus & cruribus eleuatis su-
perius aut apponere filum ex lino filatum
decoctū i cineribus:tūc debemus ītorductis

ĩteſtinis & factis his. appoēre brachale factũ ex linteamine ſeu tela aut ferro aut ligno aut ligaturã q̃drãgularẽ prius facta ũctione aut adminiſtratiõe ceroti aut emplaſtratiõe De rebus autẽ q̄ maxime aſſumunt̉ ꝑ uiam oris dicitur eſſe radix cõſolide tam maioris q̃ minoris pulueriſata & in fritellis comeſta in aurora Et eſt res experta. Silr̃ etiam ualet herba bonifatia & etiam herba que uocatur trinitas. Serapio dixit de radice lilii tertie ſpẽi q̄ habet duas radices unam ſuper aliam quia due cepe. coquatur & quãdo datur per ſuperius infantibus habẽtibus rupturã ĩteſtinalẽ Diaſcorides dixit ꝙ acori cõferũt Dixit etiã Galiẽus ꝙ bacce uirides in potu tribuãt̉ cũ uĩo Et etiã uirides cõtritas cũ ſuo ſucco emplaſtramus lotũ Premiſſa tamẽ ſemper intromiſſione inteſtinoꝝ Dixit etiam Serapio quãdo cum pſilio fit emplaſtrum ad ramitẽ infantium & ad eminẽtiã umbilici curat eã Fidelis autem dixit Q ſanat crepaturam omnẽ infra nouẽ. uel quindecim dies folia citute fetide trita & ẽplaſtrata. Dixit etiã de radice cipi q̄ eſt plãta de q̃ fit eſca q̃ accẽdit̉

ignis q̄ tritā & emplastratā crepaturā sanat
Expimēta aūt uera sunt sicut hec emplastra.
℞. Acatie . nucis cipressi sansuci rute sicce:
gallarum granorū lauri gumi arabici oīum
ān ℥. xx. terantur & cribellentur & liquētur
glutine p sciū cū aceto si corpus sit magnū
Si uero sit infans eliquētur cū mucilagine
psilii & fiat emplastrū Sed prius bibat parum
pulueris nucis cipressi. Secundum emplastrū
exptū est ℞. suci utriusq̄ cōsolide lanceole
plantaginis corrigiole teste bouis uel caude
equine penthafilō sanguinarie ān librā. ß.
pulueris gallarum boli armeni sanguinis
draconis capularum glādium corticum me
diarum castanearum uirge pastoris lēticule
masticis mirti mumie ān. ℥. iii: olei rosarum
sepi hircini ān libr̄ .i misceantur & fiat un-
guentū ad lentem ignem Et cum depositū
fuerit ab igne semper cum spatula agitetur
donec ex toto sit incorporatum Aliud ex-
perimentum ℞ armoniaci resine pini ān
infundantur in aceto forti die ac nocte ita
q̄ acetum super emineat uno digito postea
abiciat acetū quasi totū deinde coq̄t in cacia

ferrea sup ignē usq quo cū tangit cū digitis
fortit illis adhereat & post extēdat sup pecia
lini & ex hoc post īfrigidatiōȝ frustrū īcidat
ī forma scuti Et reductis ītestinis loco appli-
cet E si uis efficatius fieri addat puluis gal-
larum & cipressi Cū aūt uoluer eleuare ēplastrum
suppōe petiā cū anxugia porcina Et dimitte
stare ibi donec molescat Aliud emplastrum ad
rupturā īntestinalē. ℞.radicū triū cōsolidarum
fabe īuerse uisci quercini ān.℥.ii.sāguīsdra.
boli armeni gallarum nucis cipressi gūi arabici
ān ʒ.i. acatie. psidie.balaustie.ān.ʒ.ß pilorū
lepor ʒ.iii·sepi hirci.℥.i.picis naualis ʒ.ii.cere
noue ʒ.vi.Et cū oleo ros.fiat ēplastrum.Cerotū
ad herniā ītestīorum.℞.scorie ferri ʒ.vi. mūie
dragagāti gūi arabici ān.ʒ·iii.thur acatie sā-
darace ān.ʒ i.ß.gallarum cipressi glutinis pisciū
ān. ℥.i.uisci quercini.℥. iii: gipsi ℥.ii resine
℥.i. ß. fiat cerotū cū succo cōsolide & aceto &
cera rubea . Aliud cerotum expertum. ℞
nucis cipressi thuris acacie. balaustie sarco-
colle sanguinis draconis sumac licy mirre.
ān .ʒ.i. terbentine quantum sufficit ad in-
spissandū usq ad formā ceroti . Et apponat

ſup̱ ruptură Si aũt hernia cauſat̃ a carne ad-
dita aut ex incroſſatiõe arteriarũ aut uenaꝝ
teſticuloꝝ aut ueruce. Cura eſt ut p̱ ĩciſionẽ
tollant̃ alr̃ curari nõ poſſunt Si aũt cauſatur
ruptura circa ũbilicũ Aut emineat ũbilicus
ſicut ſepe accidit infantibus Et mulieribus
maxĩe cũ pregnantes ſunt. Raſis dixit Qꝫ
lupini cõburant̃ cũ peciis pãni linei Et cinis
miſceat̃ cũ uino & cũ ſtupis poſtea ſup̱põat̃
Laudat etiã Raſis ſeſſionẽ factam in aquis
ſtipticis & ꝓprie in aq̃ crucume: Cõfert etiã
hoc emplaſtꝝ põitũ ſuperius ĩ cura hernia.
Cõferũt etiã quecũq; dicta ſunt ſuperius de
cura egreſſiõis ani. Experiẽtia aut ſcio ꝙ ce-
rotũ factũ ex pice nauali cũ puluer̃ roſ. cor-
ticũ g̃natoꝝ balauſtiaꝝ & mirti maxĩe cõfert

C. X X I I. de pruritu aut puſtulis aut exco
riatione accidentibus in cruribus & coxis·
& in toto corpore.

Nquietant̃ maxĩe infantes pruritu aut
puſtulis aut excoriatione accidentibus
in cruribus & coxis Et aliquando in dorſo &
ĩ toto corpe Et cauſa eſt aliquado corruptio·
lactis ĩ ſe uel acuitas eius aut ex corruptiõe

lactis ĩ stomacho pueri Et si sũt ĩfãtes magis adulti .s. sumẽtes cibum .aut a nutrice aut a matre masticatũ uel nõ masticatum . Ex illis autẽ uesicis .aut pustulis Quedã sũt q̃ sunt rubee .q̃dam citrĩe & uehemẽtis dolor̃ .quedã nigre Si nigre sũt cũ febre mortẽ significat Cura aũt pustulaꝝ & excoriatiõis & etiã scissusaꝝ siq̃ sũt Est si ĩfans ẽ lactans solũmõ cũ correctione lactis nutricis aut matris Si aũt ĩfãs nõ posset accipe aliqd per uiã deglutiõis admĩistrare debemus ea q̃ habẽt uĩ extĩguẽdi acuitatẽ sanguis & etiam colere . Laudat̃ ſm sententiã Raſ decoctio dactiloꝝ aut ficuũ cũ aq̃ fẽiculi ad expellẽdũ acuitatẽ hũoꝝ de cẽtro ad circũferẽtiã Et cũ materia fuerit extracta ad ptes superficiales balneare ipsũ ĩ aqua ĩ q̃ cocta sint folia roſ. & mirti .Cum autẽ puer extrahitur ab aq̃ unge ipsum oleo roſ. Et si uulnera fuer̃ sicca cũ oleo uiolaꝝ Et si fuerit pruritus ĩfãtis ultra septẽ mẽses balnea ipsũ ĩ aq̃ in qua decocte sint uiole sicce & ordeũ excorticatũ maluauiscus & folia cucurbite sed nõ unguas aliquo ũguẽto Et da nutrici succum fumiterre & mirabolanos citrinos :

Si aũt accidereñt ĩ cruribus aliquã ulcerã ex
urĩa pone post balneũ amigdalas uel spodiũ
aut rosas pulue risatas cum farina ordei Se-
cudũ sentẽtiã Auicẽne laudatur mirtus aut
puluis eius puluerisatus & desupaspersus aut
radix ireos aut rose trite. aut ciperi aut ordei
farina : aut lentiũ oĩbus puluerisatis simul.
aut sigillatim Ysaac ĩquit Si ꝑpter salsedinẽ
cruribus acciderit mordicatio aut dolor in
aliquo loco superaspergatur farina triticea
bene cicotrinisata uel puluis roſ. nõ multũ
subtilis. uel cum subtili puluere dragaganti
Ego autẽ expientia scio Qꝫ oleũ roſ. lotum
cum aq̃ roſ· permixtum cum albumĩe oui.
excoriationi crurium . aut coxaꝝ ĩfantium
ex acuitate urine mirabiliter iuuat Exptus
ẽ etiam puluis mirti cum albumĩe oui facta
unctiõe locis lesis Exptum est etiã emplastꝝ
suprapõitũ de cura scissure labioꝝ Expertũ
etiã ẽ ut tollat radix uitis albe aut sumitates
ipsius Et terãt cũ sale & suppcãt Experiẽtia
autẽ manifeste scio ꝙ in pruritu & scissuris
cruriũ & coxaꝝ ĩ pueris ĩmo etiã ĩ Iuuẽibus
& senibus premissa vlĩ purgatiõe corporĩ Qꝫ

unguentū factum ex unguēto ceruse lote cū oleo ros.& litargiro auri mirabiliter tollit Sed breue quodam addere intendo. Q; & si puū sit & minimū est tamen uirtutis amplū non solum in infantibus lactātium excoriationibus .imo etiā in nutricibus habētibus scissuram extremitatum papillarū . Quod est tale· ℞.farine amidi ℥ .ß aque ros. quātū sufficit . ad inspissationē & fiat linimentū .

Opusculū de egritudinibus & remediis īfātium ac totidem capitulis cōpilatū p egregiū ac famosissimū artium & medicine doctorē magistrum Paulum bagellardum a flumīe fœliciter explicit .

Sola miseria caret inuidia

M.CCCC.LXXII die xxi Aprilis .

BAR VAL patauus F.F.
MAR de septem arboribus prutenus